

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ І ПРОЦЕСІВ
ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ІМ. І. Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

*Матеріали
III Всеукраїнської науково - практичної
конференції*

**ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ СУЧАСНОСТІ:
ГЛОБАЛЬНИЙ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ**

**м. Івано-Франківськ
27-28 травня 2021
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ І ПРОЦЕСІВ
ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ІМ. І. Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

**ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ СУЧАСНОСТІ:
ГЛОБАЛЬНИЙ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ
ВИМІРИ**

*Збірник матеріалів
III Всеукраїнської науково - практичної конференції
(м. Івано-Франківськ, 27-28 травня 2021 року)*

Редакційна колегія

Цепенда Ігор Євгенович – ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор політичних наук, професор

Рафальський Олег Олексійович – директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України

Якубів Валентина Михайлівна – доктор економічних наук, професор проректор з наукової роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Калакура Олег Ярославович – доктор політичних наук, професор, головний науковий співробітник відділу національних меншин Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України

Кугутяк Микола Васильович – декан Факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор історичних наук, професор

Климончук Василь Йосифович – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології Факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Марчук Василь Васильович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри політичних інститутів та процесів Факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Монолатій Іван Сергійович – доктор політичних наук, професор кафедри політології Факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Доцяк Ігор Іванович – кандидат політичних наук, доцент кафедри політології Факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Липчук Оксана Іванівна – кандидатка політичних наук, доцентка кафедри політології Факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Ломака Іванна Іванівна – кандидатка політичних наук, доцентка кафедри політології Факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Москалюк Михайло Федорович – кандидат політичних наук, доцент кафедри політології Факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Політичні процеси сучасності: глобальний та регіональні виміри. Збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 28-29 травня 2021 р.). – Івано-Франківськ, 2021. - 698 с.

До збірника увійшли матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Політичні процеси сучасності: глобальний та регіональні виміри».

©Кафедра політології,
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

ЗМІСТ

Розділ I

Теоретико-методологічні підходи до аналізу політичних процесів

Балабан Р.В. Невизначеність, як політична загроза	13
Березовська - Чміль О. Б., Кобець Ю. В. Універсальні порівняння політичних систем із використанням кількісних методів дослідження.....	30
Вдовичин І. Я. Ф. Фукуяма про сучасні загрози для демократичних практик.....	50
Галіпчак В. Д. Державно правовий механізм забезпечення інформаційної безпеки.....	57
Доцяк І. І. Політична система України в умовах	

цифрових трансформацій: перспективи та виклики.....	64
Польовий М. А. Можливості структурно-демографічних моделей у прогнозуванні політичної нестабільності.....	75
Сичова Я. А. Політика ідентичності як атрибут політичного процесу в теорії Мішеля Фуко.....	82
Цікул І.В. Теоретичні аспекти інформаційного забезпечення політичної діяльності.....	89
Чорний О. О. Логіка і методологія планування у політиці і державному управлінні: від проблеми до концепції	96
Щербенко Е. В. Товариш Хазяїн. Світова революція, «російські хлопчики» і Ленін як літературна маска.....	109

Розділ II

Політичні інститути та процеси на сучасному етапі суспільного розвитку

Бевз Т. А. Політична поведінка регіональної політичної еліти Сумської області (1999–2005 рр.).....	126
Бойда А. В. Інститут глави держави в Прибалтійських республіках: генеза та особливості функціонування.....	155
Вуйко А. В. Медійний простір як чинник проєвропейського електорального вибору.....	171
Горбатюк М. В. Ціннісні орієнтири регіональної політичної еліти Вінниччини.....	178
Дмитренко О. А. Неурядові сервісні організації у структурі третього сектору.	194
Ляшенко Т. М. Роль політичної влади в сучасній політичній системі.....	201
Миндреску Ю. О. Роль інститутів громадянського	

суспільства в реалізації антикорупційної політики України.....	213
Мовчан У. І. Приховані загрози реформи децентралізації в Україні.....	236
Москалюк М. Ф. Президентство в авторитарних державах пострадянського політичного простору: порівняльний аналіз становлення та функціонування.....	241
Марчук в. В., Никорович Ю. А. Роль експертного середовища в процесі прийняття політичного рішення.....	261
Ротар Н. Ю. Непрозоре фінансування політичної діяльності в ЄС: пошук інструментів протидії.....	267
Щедрова Г. П. Деякі технології конкурентної боротьби політичних партій в сучасній Україні.....	279

Розділ III

Вибори та електоральні процеси в Україні та країнах Центрально-Східної Європи: глобальний і регіональний виміри

Зан М. П. Політико-партійна сегментація в середовищі лідерів ромських громадських організацій Закарпаття за результатами місцевих виборів 2020 року.....	291
Остапець Ю. О. Вплив місцевих виборів 2020 року на структурування партійного простору України у регіональному вимірі.....	311
Фетісов О. Д. Президентські вибори 2024, реванш екскрегіоналів.....	361
Ясінська А. Ю. Особливості формування електоральних преференцій громадян України під час президентських виборчих кампаній 2010 -2019 рр.....	366

Розділ IV

Консолідація українського суспільства: етнополітичний та ціннісний виміри

Калакура О. Я. Соціокультурна сладова розвитку українського Донбасу (До обговорення стратегії реінтеграції окупованих територій).....	397
Газізова О. О. Кримськотатарська мова в етнокультурному просторі незалежної України: виклики та перспективи.	417
Кононенко Н. В. Ціннісна еволюція українців: перспективи трансформації.....	436
Ломака І. І., Сімонович К. О. Напрямки удосконалення взаємодії релігії та держави в умовах Європейської інтеграції України.....	469

Павлова Л. І. Політична участь громадян в умовах постпандемічної сучасності: нові виклики та зміни.....	513
Репета І. В. Роль історичних музеїв в процесі консолідації українського суспільства.....	521
Федорищак Х., Гирилишин С. Поняття інтелектуальної власності: еволюція погляді.....	524

Розділ V

Сучасна система міжнародних відносин. **Конфлікти та кризи XXI століття**

Бурдяк В. І., Берегеч П.А. Політичні та економічні виклики для ЄС на сучасному етапі розвитку.....	542
Климмончук В. Й., Воробець Н. Р. Специфіка інформаційної війни Росії проти України: етапи	

розвитку та методи протидії.....	568
Гривас О. І. Кризи ХХІ століття як поштовх до соціально –економічних світових перетворень та змін.....	574
Дудкевич В. І. Інституційно – нормативні характеристики євроінтеграційних практик України.....	580
Козьма В. В. Інформаційний чинник в сучасних геополітичних конфліктах.....	589
Кондратенко О. Ю. Гібридні виклики національній безпеці України та механізми протистояння.....	612
Липчук О. І., Гордій І. Локальні війни та зрй Konflikти сучасності (на прикладі України): шляхи їх вирішення.....	646
Матвієнків С. М., Кепещук І. В. Расові теорії в зовнішній політиці держав світу.....	654
Прищепя Р. П. Сучасна міжнародна безпека: провідні	

підходи.....672

Шипунов Г. В. «Ліво - праве» партійно –
ідеологічне розмежування у посткомуністичних
державах Центральної та Східної Європи:
теоретико – методологічні засади
дослідження.....679

Література

1. Makarychev A. Biopolitics and national identities: between liberalism and totalization [Електронний ресурс] / A. Makarychev, A. Yatsyk // Routledge Taylor & Francis Group. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00905992.2016.1225705?needAccess=true>. – Title from the screen.
2. Фуко М. Нужно захищати общество [Електронний ресурс] / Мишель Фуко – Режим доступу до ресурсу: <http://booksonline.com.ua/view.php?book=92246>. –

Цікул І. В.

*кандидат політичних наук,
доцент кафедри політології та державного
управління
Чернівецький національний університет імені
Юрія Федьковича*

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розвиток інформаційного суспільства

обумовлений виникненням інноваційних інформаційних технологій, тому поширення інформації в ньому безпосередньо залежить від освоєння нових каналів комунікації і цілеспрямованого вибудовування інформаційних потоків. Найбільш значна частка комунікаційних каналів використовується в інтересах інформаційного забезпечення політичної діяльності, як основного елементу політичної комунікації.

Інформаційне забезпечення включає в себе тісну взаємодію політичних інститутів із засобами масової інформації, використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у різноманітних цілях: для захисту інформаційних систем, формування у населення об'єктивної та позитивної оцінки функціонування політичного інституту, для протидії маніпуляції недостовірними та провокаційними даними, розміщеними в ЗМІ (включаючи Інтернет і соціальні мережі), тощо [2].

Про важливість наявності ефективної системи інформаційного забезпечення зазначається у більшості сучасних політологічних досліджень. Однак для правильної оцінки та вироблення критеріїв ефективності такого забезпечення необхідно уточнити сутність і зміст самого поняття «інформаційне забезпечення» та охарактеризувати його структуру.

У вузькому значенні під інформаційним забезпеченням політичної діяльності розуміється використання традиційних ЗМІ в якості основного каналу для створення позитивного образу держави, інформування громадян своєї країни та представників закордонного співтовариства про позиції й ініціативи. За такого підходу мова йде в першу чергу про використання у сфері політики класичних PR-інструментів – засобів і методів, що застосовуються в системі зв'язків із громадськістю, з метою досягнення поставлених комунікативних

завдань.

В більш широкому розумінні інформаційне забезпечення – це використання всіх наявних у розпорядженні держави та суспільства каналів комунікації, що використовуються в інтересах сприяння реалізації політичної стратегії. Англійська політолог Дж. Айкенберрі визначає систему інформаційного забезпечення як стійку сукупність взаємопов'язаних інформаційних явищ і процесів, які зосереджуються в руках владної еліти та приватних осіб і використовуються на основі спільних ідей і цілей [3, с. 211]. Такий підхід, на нашу думку, зосереджує увагу на трьох принципових моментах: (1) стійкій сукупності інформаційних явищ і процесів, що передбачає системний підхід до досліджуваного явища, (2) спільності ідей, які складають основу комунікації, і (3) необхідності стратегічного планування інформаційного забезпечення. Здійснення

детального аналізу досліджуваної системи потребує чіткого визначення місця в ній кожного елемента, відповідно, – необхідності уточнення структури інформаційного забезпечення.

З позиції політичної теорії, інформаційне забезпечення розглядається як частина політичного процесу і головним чином – як функціональний простір, в якому здійснюється реальна взаємодія суб'єктів політичної комунікації, сформована в результаті впливу найрізноманітніших зовнішніх і внутрішніх факторів. До внутрішніх факторів в даному випадку можна віднести цілі, наміри та прагнення окремих суб'єктів комунікації, а до зовнішніх – конкретні умови розвитку держави, внутрішньо-і зовнішньополітичну ситуацію, вплив зацікавлених груп.

Аналіз сутності інформаційного забезпечення політичної діяльності потребує визначення його мети та завдань. Орієнтиром для них можуть

служувати конкретні результати самої політичної діяльності, хоча прийнято вважати, що дані результати, «як правило, не піддаються вираженню в кількісних параметрах» [1, с. 45]. Головна мета інформаційного забезпечення політичної діяльності полягає у сприянні досягненню визначених результатів всіма суб'єктами інформаційної взаємодії за посередництва доступних їм інформаційних потоків. Конкретизуючи визначену мету, зауважимо, що вона насамперед передбачає надання широким колам громадськості повної та точної інформації про підходи до вирішення суспільно-політичних проблем і визначення політичних пріоритетів, а також – формування позитивного іміджу політичних акторів.

Сукупність завдань, що реалізуються в процесі інформаційного забезпечення, включає підготовку громадської думки до вигідного для політичного актора сприйняття його позиції. У

більш широкому контексті – це створення свого роду «інформаційної подушки», здатної, з одного боку, забезпечити сприятливий фон для реалізації політичних пріоритетів, а з іншого – позитивне сприйняття в цілому.

Таким чином, здійснений аналіз теоретичних аспектів інформаційного забезпечення політичної діяльності показує, що в умовах формування глобального інформаційного суспільства в політичній системі та опосередкованій їй системі політичної комунікації формується новий вимір – інформаційний. Він володіє власною специфікою, визначає власних ключових «медіаакторів», породжує свої закономірності впливу та виробляє самостійні правила поведінки. Інформаційне забезпечення політичної діяльності – це один із напрямів політичної комунікації та елемент інформаційної політики одночасно, який, відповідно, характеризується подвійною природою,

оскільки являє собою одночасно і функцію політичної системи, і складову політичного процесу.

Література

1. Аникин В.И., Абдеев Р.Ф., Сурма И.В. Философские аспекты информационной цивилизации и современные проблемы управления в ракурсе глобальной безопасности. *Вопросы безопасности*. 2017. № 2. С. 44–54.
2. Мельникова О.А. Средства и методы обеспечения информационного сопровождения внешней политики государства. *Международная жизнь*. 2017. № 5. URL : <https://interaffairs.ru/jauthor/material/1863>
3. Power, Order and Change in World Politics. By Ikenberry, G. John (Ed.), Cambridge University Press. 2014. 308 p.

УДК 123